

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Наталія ВЕРНЮК

« 20 » 08 20 25 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КОНТРОЛІНГ»

Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність:	D3 «Менеджмент»
Освітня програма	«Менеджмент»
Факультет:	менеджменту

Умань – 2025 рік

Робоча програма з дисципліни «Контролінг» для здобувачів вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент». Умань: УНУ, 2025 р. 16 с.

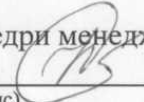
Розробники:

(підпис) Лілія КУСТРИЧ – д.е.н., професор кафедри менеджменту

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри менеджменту

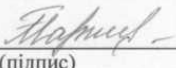
Протокол від «20» 08 2025 року № 1

Завідувач кафедри менеджменту

(підпис) Наталія ВЕРНІЮК
(прізвище та ініціали)
«20» 08 2025 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту

Протокол від «20» 08 2025 року № 1

Голова
(підпис) Марина ГОМЕНЮК
(прізвище та ініціали)

«20» 08 2025 року

©УНУ, 2025 рік

©Лілія КУСТРИЧ, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»	Обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність D3 «Менеджмент»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітня програма «Менеджмент»	Лекції	
		18 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		22 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		50 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання: - год.	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма з навчальної дисципліни «Контролінг» складена згідно із програмою цієї дисципліни, відповідно до освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D3 «Менеджмент».

Актуальність та необхідність вивчення основ контролінгу зумовлена потребами підприємства в постійному надходженні інформації для прийняття управлінських рішень як поточного, так і стратегічного характеру, які необхідні для нормального функціонування підприємства. У рамках цієї дисципліни передбачається вивчення теоретичних основ контролінгу, місця контролінгу в системі управління підприємством, систем планування і бюджетування як інструментів контролінгу, методичного інструментарію оперативного контролінгу, експертної діагностики фінансово-господарського стану підприємства. Крім того, формуються організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу, структура і склад служби контролінгу на підприємстві.

Мета вивчення дисципліни: формування у майбутніх фахівців системних знань з концептуальних основ управління сучасним підприємством на основі інтегрування, координування та спрямування діяльності різних служб та підрозділів підприємств на досягнення оперативних і стратегічних цілей.

Завдання вивчення дисципліни: оволодіння знаннями з концепції контролінгу та навичками використання методів і засобів створення та ефективного використання системи контролінгу в управлінні підприємством для забезпечення його прибутковості на основі прийняття ефективних управлінських рішень.

Міждисциплінарні зв'язки: Викладання дисципліни базується на знаннях дисциплін фундаментальної і професійної та практичної підготовки, таких як: «Основи економічної науки», «Статистична діагностика організації», «Основи менеджменту», «Управлінська економіка», «Менеджмент», «Маркетинг», «Управлінський облік», «Операційний менеджмент», «Фінанси підприємства», «Стратегічне управління», «Планування діяльності підприємства».

Вивчення навчальної дисципліни «Контролінг» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент» спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» (табл. 1).

**Матриця компетентностей і програмних результатів навчання,
що формуються під час вивчення дисципліни «Контролінг»**

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу	ПРН 11	Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації
ЗК 4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ПРН 4	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень
ЗК 11	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	ПРН 4	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень
ЗК 12	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	ПРН 4	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 2	Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища	ПРН 6	Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень
СК 10	Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації	ПРН 4	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень
		ПРН 6	Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень
СК 12	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення	ПРН 4	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень
		ПРН 6	Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Управління персоналом в агробізнесі», наведено в табл. 2, 3.

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Контролінг»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання.	лекції, практичні заняття, інтерактивні заняття, консультації з викладачем, самонавчання, у тому числі через Moodle	усне опитування, виступи здобувачів на практичних заняттях при обговоренні теоретичних питань, в тому числі з підготовкою та представленням презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
2	Уміння/навички:		
2.1	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності та/або навчання.	лекції, практичні заняття, інтерактивні заняття, консультації з викладачем, самонавчання, у тому числі через Moodle	усне опитування, виступи здобувачів на практичних заняттях при обговоренні теоретичних питань, в тому числі з підготовкою та представленням презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
3	Комунікація:		
3.1	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду в галузі професійної діяльності та аргументації;	лекції, практичні заняття, інтерактивні заняття, консультації з викладачем, самонавчання, у тому числі через Moodle	усне опитування, виступи здобувачів на практичних заняттях при обговоренні теоретичних питань, в тому числі з підготовкою та представленням презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
3.2	збір, інтерпретація та застосування даних;		
3.3	спілкування з професійних питань, у т.ч. іноземною мовою, усно та письмово.		

4	Відповідальність і автономія:		
4.1	управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами;	лекції, практичні заняття, інтерактивні заняття, консультації з викладачем, самонавчання, у тому числі через Moodle	усне опитування, виступи здобувачів на практичних заняттях при обговоренні теоретичних питань, в тому числі з підготовкою та представленням презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
4.2	спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах.		

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з дисципліни «Контролінг»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 4	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень	лекції, практичні заняття, інтерактивні заняття, консультації з викладачем, самонавчання, у тому числі через Moodle	усне опитування, виступи здобувачів на практичних заняттях при обговоренні теоретичних питань, в тому числі з підготовкою та представленням презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 6	Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень	лекції, практичні заняття, інтерактивні заняття, консультації з викладачем, самонавчання, у тому числі через Moodle	усне опитування, виступи здобувачів на практичних заняттях при обговоренні теоретичних питань, в тому числі з підготовкою та представленням презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 11	Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації	лекції, практичні заняття, інтерактивні заняття, консультації з викладачем, самонавчання, у тому числі через Moodle	усне опитування, виступи здобувачів на практичних заняттях при обговоренні теоретичних питань, в тому числі з підготовкою та представленням презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
ПРН 12	Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації	лекції, практичні заняття, інтерактивні заняття, консультації з викладачем, самонавчання, у тому числі через Moodle	усне опитування, виступи здобувачів на практичних заняттях при обговоренні теоретичних питань, в тому числі з підготовкою та представленням презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Контролінг

Змістовий модуль 1. Роль контролінгу в системі управління підприємством

Тема 1. Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання

1. Історія розвитку та сутність контролінгу.
2. Функції контролінгу.
3. Види контролінгу.

Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу

1. Витрати підприємства як основний об'єкт управління в системі контролінгу, місце їх виникнення.
2. Класифікація витрат.
3. Собівартість продукції, її види.
4. Поняття про центри відповідальності та їх класифікація.

Тема 3. Організація управлінського обліку в системі контролінгу

1. Управлінський облік як вихідний елемент системи контролінгу.
2. Завдання управлінського обліку.
3. Характеристика основних методів управлінського обліку.

Змістовий модуль 2. Використання контролінгу на підприємстві

Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві

1. Бюджетування як інструмент оперативного контролінгу.
2. Система бюджетів на підприємстві, їх зміст та взаємозв'язок.
3. Сфера використання різних типів бюджетів, їх особливості залежно від центрів відповідальності.

Тема 5. Методичний інструментарій оперативного контролінгу

1. Економічний аналіз як база прийняття управлінських рішень.
2. Показники і моделі оперативного аналізу в системі контролінгу.
3. Аналіз відхилень – основний інструмент оцінки діяльності центрів відповідальності.
4. Вихідні умови, показники та методика проведення аналізу беззбитковості.
5. Поняття та методика АВС-аналізу матеріальних потоків.
6. Аналіз вузьких місць на підприємстві.

Тема 6. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства

1. Цілі, завдання, зміст експертної діагностики фінансово-господарського стану підприємства.
2. Характеристика джерел інформації для експертної діагностики.
3. Методи стратегічної діагностики.

4. Оцінка ризиків та розробка рекомендацій з управління ризиками.

Тема 7. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві

1. Місце служби контролінгу в організаційній структурі підприємства.
2. Вимоги до створення варіанта служби контролінгу.
3. Структура служби контролінгу на підприємстві.

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Контролінг												
Змістовий модуль 1. Роль контролінгу в системі управління підприємством												
Тема 1. Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання	12	2	2			8	12	1				11
Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу	16	4	4			8	16	1	1			14
Тема 3. Організація управлінського обліку в системі контролінгу	12	2	2			8	12		1			11
Разом за змістовим модулем 1	40	8	8			24	40	2	2			36
Змістовий модуль 2. Використання контролінгу на підприємстві												
Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві	12	2	4			6	12	1	1			10
Тема 5. Методичний інструментарій оперативного контролінгу	14	4	4			6	14	1				13
Тема 6. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства	12	2	4			6	12	1	1			10
Тема 7. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві	12	2	2			8	12	1				11
Разом за змістовим модулем 2	50	10	14			26	50	4	2			44
Усього годин	90	18	22			50	90	6	4			80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання	2	
2	Характеристика об'єктів контролінгу	4	1
3	Організація управлінського обліку в системі контролінгу	2	1
4	Система планування та бюджетування на підприємстві	4	1
5	Методичний інструментарій оперативного контролінгу	4	
6	Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства	4	1
7	Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві	2	
	Разом	22	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми, питання	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Роль контролінгу в системі управління підприємством			
1	Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання: 1. Структура системи контролінгу, характеристика її елементів. 2. Історія виникнення контролінгу.	8	11
2	Характеристика об'єктів контролінгу 1. Класифікація витрат підприємства щодо видів його діяльності. 2. Есе на тему «Необхідність та проблеми поділу підприємства на центри відповідальності».	8	14
3	Організація управлінського обліку в системі контролінгу 1. Управлінський облік як новий підхід до управління витратами і прибутком на підприємстві.	8	11
Змістовий модуль 2. Використання контролінгу на підприємстві			
4	Система планування та бюджетування на підприємстві 1. Підходи до розробки бюджетів у різних типах центрів відповідальності.	6	10
5	Методичний інструментарій оперативного контролінгу 1. Показники і моделі оперативного аналізу в системі контролінгу. 2. Аналіз відхилень – основний інструмент оцінки діяльності центрів відповідальності. 3. Визначення причин і аналіз залежності кінцевих результатів діяльності підприємства від встановлених відхилень.	6	13

6	Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства 1. Сутність і методи стратегій діагностики підприємств. 2. Методи діагностики стратегічних позицій підприємства. 3. Методи оперативної діагностики.	6	10
7	Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві 1. Особливості впровадження системи контролінгу на підприємстві.	8	11
	Разом	50	80

7. Методи навчання

Лекції, практичні заняття, інтерактивні заняття, індивідуальні заняття, консультації з викладачами, самонавчання, у тому числі через Moodle.

Матеріали дисципліни «Контролінг» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1003>

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Telegram, Moodle та електронна пошта.

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів студентів на практичних заняттях при обговоренні теоретичних питань, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом. *Модульний контроль* є складовою поточного контролю і здійснюється в формі виконання студентом тестів за змістовими модулями. Кількість модулів, змістових модулів та максимальний бал на кожному етапі модульного контролю зазначаються в робочій програмі навчальної дисципліни. Рейтинговий показник – числова величина, яка складається з певної суми балів усіх модулів, змістових модулів навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення підсумкового контролю усна. Структуру екзаменаційних білетів НПП визначає самостійно.

Рейтингове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється на основі результатів поточного (модульного) та підсумкового контролю.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма контролю – екзамен

Поточний (модульний) контроль										Підсумковий контроль	Сума
Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 1 (29 балів)				Змістовий модуль 2 (41 бал)						
Кількість балів за теми	T1	T2	T3	Модульний контроль 1 (5 балів)	T4	T5	T6	T7	Модульний контроль 1 (5 балів)	30	100
в т.ч. за видами робіт:	8	8	8		9	9	9	9			
практичні заняття	7	7	7		8	8	8	8			
виконання СРС	1	1	1		1	1	1	1			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	
35 – 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90-100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74-89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60-73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

10. Методичне забезпечення

1. Кустріч Л.О. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Контролінг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент». Умань, 2020. 11 с.
2. Кустріч Л.О. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи при вивченні дисципліни «Контролінг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент», 2020. 16 с.
3. Кустріч Л.О. Методичні рекомендації щодо виконання контрольної роботи з дисципліни «Контролінг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент». Умань, 2020. 31 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Брітченко І.Г., Князевич А. О. Контролінг: навч. посіб. Рівне: Волинські обереги, 2015. 280 с.
2. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський управлінський облік: навч. посібн. Житомир: ЖІТІ, 2000 448 с.
3. Давидович І.Є. Контролінг: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 552 с.
4. Давидович І.Є. Контролінг: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 552 с.
5. Дарманська Г.О., Овод Л.В. Контролінг: Навчальний посібник. Хмельницький: ТУП, 2002. С. 44-51.
6. Іванова В. Й., Яковенко К. В., Томах В. В. Контролінг: навч. посібн. Х.: ВД – «ІНЖЕК», 2011. 136 с.
7. Контролінг: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. [Електронний ресурс] / Г. О. Швиданенко, В. В. Лаврененко, Л. М. Приходько, О. М. Швидка. К.: КНЕУ, 2013. 240 с.
8. Лозовицький Д.С. Контролінг. Навчальний посібник. Львів: Видавництво ЛьвДУВС, 2012. 310 с.
9. Маркіна І.А., Таран-Лала О. М., Гунченко М.В. Контролінг для менеджерів [текст]: навч. посіб., К.: Центр учбової літератури, 2013. 304 с.

- 10.Портна О.В. Контролінг [підручник]. Львів, «Магнолія 2006», 2016. 264 с.
- 11.Шепітко Г.Ф. Контролінг: посібник (для студентів економічних спеціальностей усіх форм навчання). К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. 136 с.
- 12.Яковлев Ю.П. Контролінг на базі інформаційних технологій: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2008. С. 135-147.

Допоміжна

1. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: навч. посіб. К.: Знання, 2006. С.54-120.
2. Івахненко С.В., Мелих О.В. Фінансовий контролінг: методи та інформаційні технології. К.: Знання, 2009. 319 с.
3. Лень В.С. Управлінський облік: Навч. посіб. К.: Знання-Прес, 2006. 317 с.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Контролінг» для студентів напряму підготовки «Менеджмент усіх форм навчання» / укл. В. Й. Іванова, К. В. Яковенко, В. В.Томах. Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. 28 с.
5. Мних Я.В. Економічний аналіз: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. С. 269-309.
6. Партин Г. О., Заdereцька Р.І. Фінансовий контролінг: навч.посібн. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 232 с.
7. Партин Г.О., Загородній А. Г., Свідрик Т. І., Ясінська А. І., Бойчук Т. М. Управлінський облік: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 280 с.
8. Птащенко Л., Сержанов В. Фінансовий контролінг. навч. посіб., К.: Центр навчальної літератури, 2016. 344 с.
9. Barth H., Controlling - ein Instrument zur Gewinnsteuerung, 2. Auflage, Stuttgart: Taylorix Fachverlag Stiegler und Co., 1994.
- 10.Fiedler R., Einfuehrung in das Controlling, Oldenbourg Verlag Muenchen-Wien, 1998.
- 11.Klenger F., Operatives Controlling, 4. Auflage, Oldenbourg VerlagMuenchen-Wien, 1997.
- 12.Kunesch H., Siller H., Arbeitsbuch zum Controlling, Schaeffer-Poeschel Verlag Stuttgart, 1995.
- 13.Saliger E., Praesentation filer's Controlling, FH Weihenstephan. 1997.
- 14.Schulte Ch., Lexikon des Controlling, Oldenboiirg Verlag Muenchen-Wien, 1996.
- 15.Stuewe F., Controlling als Dienstleistungsangebot fuer das landwirtschaftliche Unternehmen, Controlling und Qualitaetsmanagement in der Agrar-und Ernaerungswirtschaft Bd. 1, Muenster, 1995.

12. Інформаційні ресурси

1. <http://www.stmelf.bayern.de/lba/kostenrechnung/>
2. <http://www.controllerverein.de>
3. <http://www.google.com.ua/>
4. <http://www.yandex.ua/?ncrnd=1960>
5. <http://www.yandex.ua/?ncrnd=1462>.

13. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Контролінг» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти та участі у програмах академічної мобільності.

14. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Контролінг», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

15. Зміни у робочій програмі на 2025-2026 н.р.

В 2025 р. в робочій програмі відповідно до навчального плану було внесено зміни в структуру навчальної дисципліни, оновлено список рекомендованої літератури.